

(171. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het hierbij aangeboden wetsontwerp strekt in de eerste plaats tot vaststelling van de begroting van inkomsten en uitgaven van het Staatsmuntbedrijf voor het dienstjaar 1916.

De artikelen 1, 2 en 3 van dat ontwerp zijn duidelijk en schijnen mitsdien eene afzonderlijke bespreking niet te behoeven.

Met betrekking tot de begroting zelve zij medegedeeld, dat bij de raming van de verschillende posten gerekend is op de vervaardiging, ten behoeve van Nederland, van f 500 000 aan kwartjes, f 500 000 aan dubbeltjes, f 300 000 aan stuivers, f 75 000 aan 2½-centstukken, f 50 000 aan 1-centstukken en f 20 000 aan halve-centen, terwijl voorts voor rekening van Nederlandsch-Indië is besteld f 5 000 000 aan guldens, f 2 000 000 aan halve guldens, f 1 500 000 aan ¼-guldens, f 1 500 000 aan 1/10 guldens, f 1 500 000 aan 5-centstukken, f 200 000 aan 2½-centstukken, f 200 000 aan 1-centstukken en f 100 000 aan 1/2-centstukken.

Gerekend wordt derhalve op den aanmaak in 1916 van 133 000 000 muntstukken tegen 125 500 000 stuks, welke op het aanvankelijk muntprogramma voor 1915 voorkwamen.

Intusschen zij er op gewezen, dat de bestelling voor Nederlandsch-Indië slechts een voorloopig karakter draagt. Tot den aanmaak van de in die bestelling begrepen partijen munten zal niet worden overgegaan, voordat nader bericht uit de Kolonie omtrent de eischen der Indische circulatie zal zijn ontvangen.

In de tweede plaats moge de ondergeteekende er de aandacht op vestigen, dat op het bovenstaande muntprogramma voor Nederland geen guldens voorkomen. Hij vleit zich, dat, zonder verdere aanmuntung in 1916, tot de algeheele intrekking van de zilverbons zal kunnen worden overgegaan. Mocht intusschen verdere aanmuntung als evenbedoeld noodzakelijk blijken, dan zal de ondergeteekende niet aarzelen de hiertoe noodige maatregelen te treffen.

Voor de nadere toelichting van de daarvoor in aanmerking komende posten der ontwerp-begroting veroorlooft de onder-

geteekende zich te verwijzen naar den uitgewerkten en toelichtenden staat.

Hier ter plaatse eischt nog toelichting het in artikel 4 van het wetsontwerp vervatte voorstel, hetwelk beoogt den rentevoet, naar welken het bedrijf aan 's Rijks middelen voor de verstrekte kapitalen vergoeding uitkeert, van 3,75 pct. te verhoogen tot 4,5 pct. Met betrekking tot deze aangelegenheid werd in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de ontwerp-begrooting voor het Staatsbedrijf van de Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het dienstjaar 1915 (Gedrukte Stukken 1914—1915, 190) op blz. 5 onder het hoofd „Renteberekening” het volgende aangeteekend:

„Het is den ondergeteekende uit eene desbetreffende mededeeling van zijnen ambtgenoot van Financiën gebleken, dat „deze zich voorstelt bij de voorbereiding van de ontwerp-bedrijfsbegrotingen voor het jaar 1916 de vraag of eene herziening van evenbedoeld percentage” (d. i. van de rente voor uit 's Rijks schatkist verstrekte kapitalen) „met ingang van dat jaar noodig of wenschelijk is, onder de oogen te zien en „bij bevestigend antwoord eene voor alle Staatsbedrijven geldende „beslissing uit te lokken”.

De destijds aangekondigde overweging heeft den ondergeteekende tot de overtuiging gevoerd, dat de in de aangehaalde woorden weergegeven vraag bevestigend moet worden beantwoord. De algemeene rentestandaard heeft sedert de vaststelling van het tegenwoordig percentage van 3,75 pct. zóó sterke wijziging ondergaan, dat dit percentage niet onveranderd kan blijven en zulks te minder, waar de evenbedoelde wijziging, zooals moet worden aangenomen, geenszins van korten duur zal blijken.

In verband hiermede heeft de Regeering besloten in de ontwerp-begrotingen der Staatsbedrijven voor 1916 eene bepaling op te nemen, welke, met afwijking in zooverre van het in dit opzicht thans geldend voorschrift, voor de jaren 1916 tot en met 1920, de rente voor het uit 's Rijks schatkist aan het bedrijf voorgeschoten kapitaal vaststelt op 4,5 pct.

Weliswaar heeft de Staat, gelijk bekend, laatstelijk tegen hoogereren rentevoet en wel van 5 pct. moeten leenen, doch, afgescheiden van den tegenwoordigen, ondanks den korten aflossingstermijn boven pari gestegen, koers van de schuldbekentenissen dier leening, pleit voor het percentage van 4,5, dat het hier eene voorziening geldt, welke gedurende een tijdvak van vijf jaren zal gelden, zoodat het aanbeveling verdient met de mogelijkheid van eene daling, in den loop van dat tijdvak, van den zeer hoogen rentestandaard van het oogenblik rekening te houden.

De Minister van Financiën,
TREUB.

